

PLAN DE IGUALDADE

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN	2
2.CONTEXTUALIZACIÓN NORMATIVA E DO CENTRO	3
3.ANÁLISE DA SITUACIÓN DO CENTRO EN RELACIÓN COA IGUALDADE DE XÉNERO, COA VIOLENCIA DE XÉNERO E COA LGBTIFOBIA	6
4. OBXECTIVOS COEDUCATIVOS DESENVOLVIDOS POLO NOSO CENTRO: ...	6
5.MEDIDAS CONCRETAS DE ACTUACIÓN NOS SEGUINTEs ÁMBITOS:	6
5.1.Organización do centro:	6
5.2.Eliminación dos estereotipos de xénero na transmisión dos valores e dos saberes:	8
5.3.Xestión dos espazos, dos recursos e das oportunidades de realización vocacional de xeito inclusivo:	9
5.4.Inclusión dos valores coeducativos na xestión da convivencia escolar:	10
6.SEGUIENTO E AVALIACIÓN	10
7. INDICADORES DE LOGRO/CRITERIOS DE AVALIACIÓN	10

1. INTRODUCCIÓN

O noso centro leva varios anos traballando de xeito decidido a prol dos obxectivos coeducativos.

Na actualidade constitúe unha **marca de identidade do noso Proxecto educativo**, e así o recoñece a nosa comunidade educativa, que considera o noso centro un espazo seguro de violencias machistas.

Nestes anos estivemos desenvolvendo as seguintes actuacións:

- concretamos obxectivos coeducativos: no Plan de convivencia, no Proxecto lector etc...
- no curso 2018-2019 nomeamos dúas persoas responsable en materia de igualdade no Consello Escolar. Na actualidade estas persoas son M.V.L e S.L.V.
- activamos o protocolo de condutas contrarias á convivencia nunha ocasión, para atallar problemas de conduta relacionadas co xénero (faltas de respecto, agresións, difusión de imaxes na rede...).
- fixemos campañas de sensibilización para informar e concienciar ao alumnado sobre os seguintes contidos: prevención da violencia de xénero, educación afectivo-sexual, diversidade afectivo-sexual etc.
- promovemos unha orientación laboral e profesional libre de estereotipos de xénero, poñendo o foco no emprendemento das mulleres e dos homes nos ámbitos profesionais nos que están menos representados.
- cada curso escolar realizamos actividades de sensibilización dirixidas a todo o alumnado co gallo das datas sinaladas no calendario escolar oficial:
  - 25 de novembro, Día Internacional contra a Violencia de Xénero
  - 8 de marzo, Día Internacional da Muller
  - celebracións LGBTI

Alén destas actuacións, que son de carácter obrigatorio segundo a normativa vixente, no noso centro emprendéronse as seguintes accións positivas para impulsar os obxectivos coeducativos. Enunciámolas de xeito xenérico:

- Participamos en charlas, obradoiros e contacontos organizadas pola ANPA e subvencionados pola Xunta de Galicia (Secretaría Xeral de Igualdade) destinados a

promoción da igualdade entre homes e mulleres e a prevención e loita contra a violencia cara as mulleres.

- Participación no programa GIRL STEM impulsado pola Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia.
- Creación de vídeos stopmotion sobre igualdade.
- Para visibilizar o papel das mulleres nos distintos ámbitos leváronse a cabo, no centro, actividades como:
  - Elaboración de murais nos que participaron as distintas etapas educativas do centro (mulleres pensadoras, mulleres no mundo, “precísanse nenos sensibles e nenas valentes”...).
  - Concurso de chapas sobre mulleres relevantes.
- Charlas impartidas pola Garda Civil sobre violencia de xénero e acoso escolar.
- Participación en obradoiros impartidos por QUÉROTE, rede de asesoramento afectivo-sexual para a mocidade.
- Participación no concurso de carteis “Pola Igualdade” organizado polo Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia.
- Participación en obradoiros impartidos pola CRUZ VERMELLA.
- Participación en charlas, obradoiros, concursos e contacontos organizados polo Concello co motivo da celebración do 25 de novembro e o 8 de marzo.
- Participación en cursos sobre igualdade por parte do equipo directivo.
- Participación por parte do profesorado nun PFPP sobre a elaboración de documentación de centro, en concreto o Plan de Igualdade.

2. CONTEXTUALIZACIÓN NORMATIVA E DO CENTRO

Como xa indicamos, con anterioridade á Instrución do 6 de setembro de 2019 o noso centro xa recollía en distintos dos plans e documentos de organización accións relacionadas cos obxectivos coeducativos. Detállanse como segue:

- no Proxecto educativo recóllese na primeira nota ou seña de identidade do centro o seguinte obxectivo: “Fomentar os valores da coeducación e eliminar as actitudes que favorezan a discriminación de sexo”.
- no Plan de convivencia recóllese:
  - como principio fundamental: “A educación no respecto dos dereitos e liberdades fundamentais, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas”.

- como obxectivo xeral: “Facilitar a prevención e eliminación de todas as manifestación de violencia, especialmente do acoso escolar, da violencia de xénero e das actitudes e comportamentos xenófobos e racistas”.
- como obxectivo específico: “Elaborar protocolos de notificación e actuación ante distintas situación contrarias á convivencia (disrupción, violencia de xénero, agresións verbais, acoso escolar...) ou calquera tipo de discriminación por razóns de orixe, raza, orientación sexual...”
- como principios inspiradores a ter en conta na elaboración e posta en práctica do plan de igualdade:
  - **Transversalidade:** a igualdade de xénero como un principio transversal e sempre presente na actividade educativa.
  - **Sociedade igualitaria:** a construción dunha sociedade na que homes e mulleres sexan iguais empregando a educación como medio para combater todas as formas de discriminación.
  - **Obxectivo “violencia 0 nas aulas e na sociedade”:** é imprescindible a sensibilización e a concienciación na comunidade educativa do problema da violencia de xénero na nosa sociedade e a loita pola súa total desaparición.
  - **Inclusión e integración da diversidade.** A educación para a aceptación da diversidade sexual e a integración plena de todas as persoas na comunidade educativa e na sociedade sen que inflúa a súa opción afectiva ou sexual.
- nas normas de organización, funcionamento e convivencia do centro recóllese:
  - como principio fundamental: “A educación no respecto dos dereitos e liberdades fundamentais, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas”.
  - como dereitos do alumnado: “A que se respecten a súa identidade, integridade e dignidade persoais”, “á protección integral contra toda agresión física ou moral, e en particular contra as situacións de acoso escolar”.
  - como deberes do alumnado: Respetar a liberdade de conciencia, as conviccións relixiosas e morais, a igualdade de dereitos entre mulleres e homes e a dignidade, integridade e intimidade dos restantes membros da comunidade educativa.
  - como condutas gravemente prexudiciais:

- “Os actos de discriminación grave contra membros da comunidade educativa por razón de nacemento, raza, sexo, orientación e identidade sexual, capacidade económica, nivel social, conviccións políticas, morais ou relixiosas, discapacidades físicas, sensoriais ou psíquicas, ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social”.
- como norma xeral establécese:
  - “Todo o alumnado ten dereito a participar nos xogos e deportes sen que se fagan discriminacións”.
  - “Evitarase toda violencia física, así como agresións e pelexas, insultos, intimidacións, ameazas e agresións psicolóxicas ou morais”. Consideraranse circunstancias agravantes o que a agresión, ameaza ou acoso non sexa entre iguais ou sexa dun grupo cara a un individuo.
  - “Considerarase acoso escolar calquera forma de vexación ou malos tratos continuados no tempo, dun alumno/a por outro/a ou outros/as, xa sexa de carácter verbal, físico ou psicolóxico, incluíndo o illamento ou baleiro social. Terá a mesma consideración as condutas realizadas a través dos medios electrónicos, telemáticos ou tecnolóxicos”.
  - “Está prohibido, gravar, manipular ou difundir imaxes ou información que atente contra o dereito á honra, á dignidade, á intimidade persoal e familiar e a propia imaxe dos membros da comunidade educativa”.
- no Plan Tic recóllese como un dos obxectivos xerais o seguinte: “Fomentar o uso dos medios informáticos, como forma de romper as desigualdades sociais e xeográficas”.

3. ANÁLISE DA SITUACIÓN DO CENTRO EN RELACIÓN COA IGUALDADE DE XÉNERO, COA VIOLENCIA DE XÉNERO E COA LGBTIFOBIA

No centro non se realizou ningún estudo nin recollida de datos que nos permita dispor dunha diagnose completa sobre a cal formular axeitadamente o plan de igualdade. Por esta razón, cara ao vindeiro curso escolar 2020/21 deseñaremos e realizaremos enquisas acaidas que nos permitan coñecer o sentir do noso centro arredor da igualdade.

A información da que dispoñemos no noso centro na actualidade indícanos que existen fendas de xénero en:

- representación do profesorado en órganos de decisión. (sobrerrepresentación de mulleres)
- resultados académicos. (sobrerrepresentación de mulleres)
- abandono escolar temperán. (sobrerrepresentación de homes)
- condutas contrarias á convivencia. (sobrerrepresentación de homes/mulleres)
- actividades lúdicas no recreo – xogos de balón (sobrerrepresentación de homes)

4. OBXECTIVOS COEDUCATIVOS DESENVOLVIDOS POLO NOSO CENTRO:

No curso 2019/20 o noso centro está a desenvolver os seguintes obxectivos coeducativos que parten dos eixes de actuación recollidos na páx. 59 do Plan de Convivencia.

- Promoción da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.
- Prevención, detección e intervención en casos de violencia de xénero.
- Promoción do respecto pola diversidade afectivo-sexual.

5. MEDIDAS CONCRETAS DE ACTUACIÓN NOS SEGUINTEs ÁMBITOS:

Para o curso 2019/20 o noso centro acordou realizar as seguintes medidas de actuación co fin de impulsar os obxectivos coeducativos. Detallámoslos segundo o ámbito de actuación.

5.1. Organización do centro:

- vaise favorecer a **representación** dos homes e das mulleres nos órganos de decisión e representación para lograr unha representación máis equitativa.
- vaise nomear dúas persoas responsables en materia de igualdade. Para iso no primeiro Consello Escolar do curso nomearanse as persoas responsables en materia de igualdade (coordinadoras).
- As **persoas coordinadoras** en materia de igualdade no centro dirixirán as accións enmarcadas no Plan de igualdade. procurarase que estas persoas dispoñan de horario lectivo para realizar a súa actividade.
- vaise constituír un **equipo de traballo** en materia de igualdade no centro para implementar as accións enmarcadas no Plan de igualdade.

- vaise difundir o plan de igualdade do centro entre os distintos axentes da comunidade (con especial atención ás **familias**). Para iso, este documento estará accesible a toda a comunidade escolar na páxina web do centro.
- vaise promover a **formación** do profesorado e do alumnado en materia de igualdade. Con este obxectivo, decidimos que o profesorado interesado participe nun PFPP relacionado con esta temática. Asemade, en colaboración coa ANPA, o Concello e outras institucións, o alumnado participará en distintos obradoiros e charlas.
- vaise promover o uso dunha **linguaxe** inclusiva e igualitaria na actividade do centro. Con este obxectivo, revisaránse as notificacións e documentos oficiais. Asemade dende o centro facilitaránse guías e publicacións oficiais relacionadas con esta temática.
- vaise colaborar con outras **entidades** na realización de actividades coeducativas, de sensibilización, de educación afectivo-sexual etc. Para iso o Departamento de Orientación solicitará a participación en obradoiros e charlas relacionadas con estes temas. Tamén se participará nas actividades ofertadas dende a ANPA, o Concello e outras entidades relacionadas con estas temáticas.
- vanse concretar actividades arredor das **datas coeducativas** do calendario escolar. Con este obxectivo, promoveranse, dende os distintos equipos de dinamización, actividades relacionadas con cada unha destas datas.
- vaise promover a **revisión do material didáctico** con perspectiva de xénero. Con este obxectivo, os docentes farán unha revisión do material co obxecto de identificar estereotipos de xénero.

5.2. Eliminación dos estereotipos de xénero na transmisión dos valores e dos saberes:

- vanse revisar as **programacións didácticas** desde unha perspectiva de xénero co fin de incluír:
  - as mulleres relevantes en cada ámbito do saber.
  - os saberes asociados tradicionalmente ás mulleres.
  - as desigualdades de xénero.
  - a conquista dos dereitos. os fitos da historia da humanidade.
  - etc..

- vaise promover un cambio metodolóxico a través da práctica docente desde unha perspectiva de xénero co fin de producir o cambio cara á escola coeducativa. Para incidir nela, vaise promover:
  - a aprendizaxe cooperativa (fronte á competitiva) como oportunidade para o tratamento do conflito entre iguais, a negociación, a toma de decisións compartida e o respecto pola diversidade do grupo.
  - as actividades nas que se fomente a aprendizaxe dialóxica (debate) e o espírito crítico fronte ás desigualdades.
  - as actividades nas que se practica a comunicación non violenta (positiva, asertiva) como estratexia para resolución pacífica de conflitos.
  - a aprendizaxe entre iguais, co fin de favorecer a convivencia, os espazos de confianza e os factores de protección dentro do grupo.
  - a aprendizaxe significativa co fin de coñecer os intereses, gustos, afeccións, realidades, problemas etc. do alumnado.
    - a educación emocional co fin de favorecer a expresión das emocións e dos sentimentos. Con este obxectivo, decidimos construír espazos seguros para a súa expresión.
  - a adopción de normas de funcionamento e compromisos dentro do grupo.
  - actividades nas que se practica a corresponsabilidade no coidado das persoas, dos espazos e do medio.
  - abordar temáticas consideradas socialmente tabú, educativamente pouco abordadas, preocupantes socialmente etc. (educación afectivo-sexual, diversidade LGTBI, adiccións...) co fin de favorecer a visibilidade dos problemas existentes entre o alumnado.
- vaise revisar o **material didáctico** empregado na aula (valores, normas, representacións, selección dos contidos, dos personaxes, das imaxes, da linguaxe, da proposta de actividades).

5.3. Xestión dos espazos, dos recursos e das oportunidades de realización vocacional de xeito inclusivo:

- vaise difundir información sobre igualdade /violencia de xénero/ diversidade LGTBI a través dun **tableiro** situado na entrada do centro.
- vanse promover **lecturas coeducativas** a través da biblioteca escolar. Con este obxectivo:
  - actualizaranse os fondos da biblioteca escolar ampliando os recursos alusivos a esta temática.

- creárase un espazo específico na biblioteca para visibilizar a sección coeducativa.
- váise revisar a idoneidade dos **contidos audiovisuais** das actividades do centro.
- vaise difundir **contidos de actualidade** para sensibilizar sobre a necesidade de avanzar cara á igualdade real e efectiva.
- vaise xestionar as actividades de lecer e a ocupación do **patio** para favorecer a inclusión. Con este obxectivo:
  - reestruturárase o patio
  - incorporáranse normas de funcionamento do patio
  - impulsárase a práctica de determinados xogos/xoguetes
- váise incidir no bo uso das novas tecnoloxías. Con este obxectivo, organizaranse charlas ou obradoiros nas que se priorice a sensibilización e prevención de problemas de convivencia derivados do incumprimento da lei de protección de datos persoais respecto da toma ou difusión de contidos que atenten contra a dignidade persoal (ex. contido sexual, vida sexual).
- váise promover a prevención ante a **discriminación por razón de sexo, xénero ou orientación sexual** dende o ámbito da orientación educativa e vocacional. Con este obxectivo, dende o departamento de orientación organizaranse charlas e visitas a centros de bacharelato e formación profesional.

5.4. Inclusión dos valores coeducativos na xestión da convivencia escolar:

- váise promover o **respecto** e o bo trato entre mulleres e homes. Con este obxectivo:
  - estableceranse compromisos de aula/centro para o respecto entre iguais ante problemas de convivencia comúns.
  - sensibilízase ante o que se entende como bo trato co fin de dar unha pauta de conduta, especialmente en casos de novas aprendizaxes vitais (ex. descubrimento do propio corpo, acollemento entre iguais, namoro, compañeirismo, etc.).

5. SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN

Sendo este o primeiro ano que botamos a andar o plan de igualdade do centro, ao cabo do ano faremos balance para supervisar os seguintes aspectos:

- cumprimento do plan establecido, actuacións que non se desenvolveron.
- impacto e alcance das accións desenvolvidas na comunidade educativa.
- dificultades observadas no desenvolvemento das accións.
- necesidades de mellora observadas para a súa realización en vindeiros cursos.

Logo da análise e da valoración destes datos, estableceranse propostas de mellora para os vindeiros cursos escolares co fin de axustar a abordaxe dos distintos obxectivos coeducativos ao noso contexto educativo.

Para realizar esta avaliación final definiremos os indicadores de medida e os instrumentos de avaliación que se consideren máis axeitados para cada actuación.

5. INDICADORES DE LOGRO/CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Indicadores coeducativos		ACADADO	NON ACADADO	EN PROCESO
1.	Realízanse actividades dirixidas a todo o alumnado do centro o 25 de novembro (Día Intern. contra a Violencia de Xénero). ⁱ			
2.	Realízanse actividades dirixidas a todo o alumnado do centro o 8 de marzo (Día Internacional da Muller) ⁱⁱ .			
3.	Realízanse actividades dirixidas a todo o alumnado do centro para fomentar o respecto pola diversidade afectivo-sexual ⁱⁱⁱ .			
4.	No Plan de Convivencia, figuran accións concretas para a prevención da violencia de xénero.			
5.	Realízanse accións concretas con todo o alumnado para o fomento da igualdade de oportunidades entre homes e mulleres.			
6.	Realízanse accións concretas para a prevención da violencia de xénero .			
7.	O centro promove unha educación afectiva e sexual integral para todo o alumnado.			
8.	O centro promove unha orientación laboral e profesional libre de estereotipos de xénero.			
9.	O centro utiliza unha linguaxe coeducativa nos documentos de centro ^{iv} .			
10.	O Consello Escolar do centro ten nomeada unha persoa como responsable en materia de igualdade ^v .			
11.	O centro ten un Plan coeducativo/de igualdade ^{vi} .			
12.	O centro aplica os pautas de actuación para previr e abordar as condutas contrarias á convivencia por razón de xénero.			
13.	O centro ten a coeducación como unha das marcas de identidade do seu Proxecto Educativo.			
14.	O equipo directivo posúe formación específica en materia de igualdade e prevención da violencia machista.			
15.	O centro ten un equipo docente que se ocupa de coordinar as accións coeducativas.			
16.	O centro ofrece oportunidades para a participación activa e organizada do alumnado en actividades coeducativas.			
17.	O centro promove o uso de materiais didácticos coeducativos .			

18.	O centro procura a paridade nas accións de representación do profesorado.			
19.	O centro promove a paridade nas accións de participación e representación entre o alumnado.			
20.	O centro promove o uso pedagóxico de produtos culturais non sexistas no labor docente .			
21.	O centro promove o uso de produtos culturais non sexistas nas actividades complementarias e extraescolares .			
22.	O centro ten un PFPP centrado na elaboración do plan de igualdade ^{vii} .			
23.	O centro promove a participación non sexista en actividades deportivas .			
24.	O centro colabora con outras entidades (CIM, Servizos Sociais, Deputación) para impartir actividades de sensibilización.			
25.	O centro promove a participación do alumnado en concursos de sensibilización coeducativa.			
26.	A biblioteca escolar dispón dunha sección sobre igualdade/coeducación/feminismo.			
27.	O centro promove as lecturas coeducativas nas actividades de promoción do hábito lector.			
28.	O centro xestiona o uso do patio para facelo coeducativo.			
29.	O centro difunde información sobre campañas coeducativas institucionais ou doutras entidades.			
30.	O centro dispón dun tableiro de novas ou difunde información sobre igualdade/violencia de xénero/LGTBI.			

ⁱ Orde do 20 de xuño de 2019 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2019/20 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 28 de xuño de 2019). Artigo 8.

ⁱⁱ Idem.

ⁱⁱⁱ Idem.

^{iv} Lei orgánica 3/2007 de igualdade. Artigo 14.1.

^v Texto consolidado da LOE (LOMCE). Artigo 126.2 (centros públicos) e disposición final primeira (centros concertados).

^{vi} Instrución do 6 de setembro de 2019.

^{vii} Resolución do 13 de xuño de 2018.